

Gods volheid voor een leeg vat

door: C.H. Mackintosh

1 Samuël 4 en 7

Deze beide hoofdstukken in 1 Samuël geven een illustratie van een beginsel dat wij overal in de Schrift vinden. Namelijk het volgende: wanneer de mens de juiste plaats inneemt, kan God hem in volmaakte genade tegenkomen – in vrije soevereine genade. De volheid van God wacht op een leeg vat. Dit principe vinden we vanaf Genesis tot en met het boek Openbaring. We noemen dit beginsel liever een geweldig goddelijk feit. Het straalt in het evangelie van de genade van God en in de gemeenschappelijke en persoonlijke levensbeschrijvingen in het Oude en Nieuwe Testament.

Maar de mens *moet* de juiste plaats innemen, dat is een belangrijke voorwaarde. Alleen dan krijgt hij de juiste plaats voor Gods aangezicht. Als de mens zoals hij is, God ontmoet zoals *Hij* is, is er een antwoord op iedere vraag, een goddelijke oplossing voor elke moeilijkheid. Vanuit het standpunt van hopeloze verlorenheid krijgt de mens een duidelijk bevrijdend bewustzijn van Gods heil. Als de mens klaar is met zichzelf in ieder opzicht: met zijn slechte ik en met zijn goede ik, met zijn schuldige ik en met zijn rechtvaardige ik, kan hij zijn heil vinden bij een grote Heiland-God. Dit blijft waar van het begin tot het einde van de weg.

De volheid van God wacht op een leeg vat. De grote moeilijkheid is om het vat leeg te krijgen. Als dat zo is, is de hele zaak in orde. Omdat dan de volheid van God erin kan stromen.

1 Samuël 4

In deze hoofdstukken zien wij de toepassing hiervan bij het aardse volk van God. In 1 Samuël 4 wordt Israël verslagen door de Filistijnen. Maar in plaats van zich voor God te verootmoedigen in oprecht berouw en zelfoordeel vanwege hun verschrikkelijke toestand en deze nederlaag aan te nemen als Zijn rechtvaardig oordeel, is er bij hen grote ongevoeligheid en hardheid van hart. “*Waarom heeft de HERE ons heden de nederlaag laten lijden tegen de Filistijnen?*” zo zeiden de oudsten (vs. 3). Maar de oudsten stonden niet op de goede plek. Zij hadden nooit *waarom* gezegd, als zij hun slechte toestand hadden ingezien; want dan hadden zij de reden geweten. Er was zonde in hun midden, nl. het slechte gedrag van Hofni en Pinehas: “*Zo was de*

zonde van die jonge mannen zeer groot voor het aangezicht des HEREN, want de mensen gingen het offer des HEREN gering achten” (2:17). Maar het volk voelde deze verschrikkelijke toestand niet en daarom had het geen behoefte aan een geneesmiddel. Ze zeiden: “*Laten wij de ark van het verbond des HEREN uit Silo halen, zodat die midden onder ons komt en ons verlost uit de macht van onze vijanden*”. Wat een verblinding! Geen zelfoordeel, geen verootmoediging over de oneer die de naam en de eredienst van de God van Israël was aangedaan, geen opzien tot Jahweh, geen gebroken en berouwvol hart. Niets van dat alles, maar wel de ijdele gedachte dat de ark hen zou redden uit de hand van hun vijanden.

“*Daarop zond het volk bericht naar Silo, en zij brachten vandaar de ark van het verbond des HEREN der heerscharen, die op de cherubs troont; daar waren bij de ark van het verbond Gods de beide zonen van Eli, Chofni en Pinechas*”. Wat een situatie: de ark van God verbonden met twee goddeloze mannen. Vanwege de boosheid van deze mannen zou het rechtvaardige oordeel van een heilig God over het hele volk uitgestort worden. Niets is zo beledigend voor God als de vermetele poging om Zijn naam, Zijn waarheid te verbinden met kwaad. De zonde is al ernstig genoeg in Gods oog, maar het kwaad in verbinding te brengen met de naam en de dienst van Hem, die heilig en waarachtig is, is de ergste vorm van boosheid. Het brengt alleen maar het oordeel van God. Deze goddeloze priesters durfden de voorhoven van het heiligdom te verontreinigen door hun gruwelen en toch vergezelden zij de ark van God naar het slagveld. Wat een blindheid en verharding van hart: “*(...) daar waren bij de ark van het verbond Gods de beide zonen van Eli, Chofni en Pinechas*” (vs. 4). Dit vers laat heel in het kort de geestelijke toestand van het volk zien.

“*Zodra de ark van het verbond des HEREN in de legerplaats kwam, hief geheel Israel een gejuich aan, zo luid, dat de aarde dreunde*” (vs. 5). Het was een ijdel en leeg gejuich en het werd gevolgd door een verpletterende nederlaag (vs. 10-11). Wat een toestand: de priesters gedood, de ark veroverd, de eer was weg uit Israël. De ark, waarop zij zo trots waren en waarop zij hun hoop hadden gevestigd om te kunnen overwinnen, was in de handen van de onbesneden Filistijnen gevallen.

Alles was verloren. Dat ene vreselijke feit – de ark van God in het huis van Dagon – vertelde het treurige verhaal van het falen van Israël en hun diepe val. God wil echtheid, waarheid en heiligheid in het leven van degenen bij wie Hij wil wonen: *“De heiligheid is uw huis tot sieraad, o HERE”* (Ps. 93:5). Het hoogste voorrecht dat zij bezaten was dat God in hun midden woonde, maar dit vereiste heiligheid. Hij kan Zijn naam niet verbinden met ongeoordeelde zonde, dat zou de ontkenning zijn van Zijn natuur en God kan Zichzelf niet verloochenen. De plaats waar Hij woont, moet in overeenstemming zijn met Zijn natuur en Zijn karakter: *“Weest heilig, want Ik ben heilig”* (1 Petr. 1:16). Dit is een basiswaarheid, die vastgehouden en eerbiedig beleden moet worden en nooit losgelaten mag worden.

De geschiedenis van de ark in het land van de Filistijnen is ernstig en leerzaam. Israël had gefaald. Zij hadden zich helemaal onwaardig getoond ten opzichte van de aanwezigheid van de ark van het verbond des Heren. De Filistijnen hadden de ark veroverd en die geplaatst in het huis van hun afgod, alsof de God van Israël en Dagon in hetzelfde huis zouden kunnen wonen. Een lasterlijke gedachte! Maar de goddelijke heerlijkheid die Israël had verlaten, handhaafde zichzelf in de duisternis en de eenzaamheid van de tempel van Dagon. God bleef God, hoe erg het volk ook faalde. Daarom zien wij dan ook dat de heerlijkheid van God in macht en glorie straalde toen Israël faalde op de ark van Zijn getuigenis te passen en ze in handen liet vallen van de Filistijnen, toen alles naar de mens gesproken verloren was. Dagon viel en het Filistijnse land beefde onder de hand des Heren. Zijn tegenwoordigheid werd voor hen onverdraaglijk en zij probeerden die zo spoedig mogelijk kwijt te raken. Het was bewezen dat Jahweh en de onbesnedenen niet konden samengaan: *“En welke overeenstemming heeft Christus met Belial? (...) En welke overeenkomst heeft Gods tempel met afgoden?”* (2 Kor. 6:15-16). Geen enkele!

1 Samuël 7

In 1 Samuël 7 vinden wij een heel andere situatie. Hier vinden we iets van het lege vat en de volheid van God, die wacht om het te vullen. *“Van de dag af, dat de ark in Kirjat-Jearim verbleef, verliep er een geruime tijd (twintig jaar) en het gehele huis Israëls achtervolgde de HERE met zijn klachten”* (vs. 2). In hoofdstuk 5 en 6 kunnen wij zien dat de Filistijnen niets met Jahweh konden beginnen. In 1 Samuël 7 zien wij dat Israël niet zonder Hem kon. Dit is treffend en leerzaam. De wereld kan de gedachte aan de tegenwoordigheid van God niet verdragen. Dat zien wij al bij de zondeval in Genesis. De mens vluchtte voor God, nog voordat God hem uit Eden verdreef. Hij kon Gods heilige tegenwoordigheid niet verdragen: *“Toen ik uw geluid in de hof hoorde, werd ik bevreesd, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij”* (Gen 3:10). Sindsdien is dit altijd zo gebleven. Als een onbekeerde in de hemel kon komen, zou hij er zo spoedig mogelijk weer weggaan.

Wat een veelzeggend feit! Het stempelt het hele menselijke geslacht als diep gezonken. Als een mens de tegenwoordigheid van God niet kan verdragen, waar is hij dan geschikt voor en waar is hij toe in staat? Dit zijn ernstige vragen.

“Van de dag af, dat de ark in Kirjat-Jearim verbleef, verliep er een geruime tijd (twintig jaar) en het gehele huis Israëls achtervolgde de HERE met zijn klachten. Toen zei Samuël tot het hele huis Israëls: Indien gij u met uw gehele hart tot de HERE bekeert, doet dan de vreemde goden en de Astartes uit uw midden weg en richt uw hart op de HERE en dient Hem alleen; dan zal Hij u redden uit de macht der Filistijnen. Daarop deden de Israëlieten de Baäls en de Astartes weg en dienden de HERE alleen. Toen zei Samuël: Roept geheel Israel bijeen te Mispä; dan zal ik voor u tot de HERE bidden. Te Mispä bijeengekomen, putten zij water en goten het uit voor het aangezicht des HEREN. Ook vastten zij op die dag en zeiden daar: Wij hebben tegen de HERE gezondigd. En Samuël richtte de Israëlieten te Mispä” (vs. 2-6).

Dit is een andere toestand dan in hoofdstuk 4. Hier vinden we het lege vat klaar om de volheid van God te ontvangen. Nu is er geen inbeelding meer, geen zoeken naar een uiterlijke vormendienst. Het is alles werkelijkheid, een werk in het hart. In plaats van trots geroep wordt er water uitgegoten: een beeld van uiterste zwakheid en nietswaardigheid. In één woord: de mens neemt de juiste plaats in en dat is de voorbode van het feit dat God Zijn plaats gaat innemen. Dit beginsel vinden we in de hele Bijbel terug. Het is vervat in de korte, veelbetekenende zin: ‘Bekering en vergeving van zonden’. Berouw is de juiste plaats voor de mens. Vergeving van zonden is Gods antwoord daarop. Berouw is het beeld van het lege vat. Vergeving is de volheid van God. Als deze elkaar ontmoeten, is alles in orde.

Dat komt sterk naar voren in 1 Samuël 7. Israël neemt zijn ware plaats in, en God is vrij om voor hen tussenbeide te komen. Zij hadden beleden dat zij waren als water dat wordt uitgestort op de grond, en dus hulpeloos en waardeloos is. Dit was alles wat zij konden zeggen van zichzelf en dat is genoeg. Nu kon God beginnen en korte metten maken met de Filistijnen. Indien God vóór ons is, wie kan dan tegen ons zijn (vs. 9-12)? In 1 Samuël 4 hoorden we de bluf en het geschreeuw van Israël, maar hier in hoofdstuk 7 rolt de donder van Jahweh. Eerst menselijke verwaandheid en hoogmoed gevolgd door een smadelijke nederlaag, maar nu goddelijke kracht en een schitterende overwinning.

De Filistijnen wisten niets van wat plaatsgevonden had – het uitgegoten water, het berouwvolle geroep, het offeren van het lam, de priesterlijke voorbede. Wat kon een onbesneden Filistijn van al deze werkelijkheden afweten, niets! Toen de aarde dreunde door het hoogmoedige geroep van Israël konden zij het horen. De wereld kan zelfvertrouwen en zelfverzekerdheid begrijpen en waarderen, maar daarbij wordt God buitengesloten. Maar een gebroken hart en een

verslagen geest, *daarin* vindt Hij Zijn vermaking. Toen Israël de laagste plaats innam, de plaats van verootmoediging en belijdenis, toen werd de donder des Heren gehoord en de legers van de Filistijnen werden verstrooid en verslagen. De volheid van God wacht altijd op een leeg vat. Dat is een kostbare waarheid, laten wij daar meer aan denken.

1 Samuël 4 en 7 herinneren ons aan de gemeenten van Filadelfia en Laodicea uit Openbaring 3. Laodicea stelt een toestand voor die wij moeten vermijden, Filadelfia een toestand die wij ernstig en ijverig zouden moeten najagen. In de eerste heerst er een ellendig zelfbehagen en Christus staat buiten, in de laatste is er een bewustzijn van zwakheid en nietswaardigheid. Maar in Filadelfia wordt de Persoon van Christus verhoogd, geliefd en geëerd, Zijn Woord bewaard en Zijn naam geprezen. Deze dingen gaan samen tot aan het einde. De laatste vier van de zeven gemeenten laten ons de vier fasen zien van de geschiedenis van de kerk tot aan het einde. Sardis toont het protestantisme. In Filadelfia zien wij de juiste toestand van het hart, de houding die bij iedere gelovige aanwezig zou moeten zijn en trouw uitgedragen zou moeten worden. Laodicea stelt de

toestand voor, de houding van het hart waarvan wij een heilige afschuw zouden moeten hebben. Filadelfia is even aangenaam, als Laodicea weerzinwekkend is voor het hart van Christus. De eerste zal Hij maken tot een pilaar in de tempel van Zijn God, de laatste zal Hij uit Zijn mond spuwen. Satan zal dat gebruiken en er een plek van maken voor iedere onreine en hatelijke vogel, het grote Babylon! Een vreselijke zaak voor allen die het betreft. Maar denk eraan dat zelfs de bewering Filadelfia te zijn, in werkelijkheid de geest van Laodicea tentoonspreidt! Daar waar verbeelding, aanmatiging, zelfverzekerdheid en zelfbehagen wordt gevonden, vinden wij de geest van Laodicea – waarvoor de Heer al de Zijnen mag bewaren.

Laten wij tevreden zijn om niets en niemand te zijn in deze hoogmoedige wereld. Laat het onze bedoeling zijn te wandelen in de schaduw, voor wat betreft de eer van mensen, maar laten wij nooit de zonneshijn van het aangezicht van onze Vader verlaten en altijd bedenken: de *volheid* van God wacht op een leeg vat.

Oorsprong: 5-1

Titel: -

© Oude Sporen 2007